

Ürenicinin adı, soyadı _____

Lişey, okul _____

**GAGAUZ DİLİ HEM LİTERATURA
XXX RESPUBLİKA OLİMPİADASI**

X klas

Aprilin 12-14, 2019

I. Verili şiiri dikathı okuyın.

İlkyaz geldi maavi göklän
Hem çiçeklärän başçada.
Bekledim seni sevgiylän,
Sän kaldın evindä!

Güz geldi altınnarınnan
Hem göktä yolcu kuşlarlan.
Bekledim can darsıklınnan,
Süünän duygularlan!

Yaz geldi uzun günnärlän
Hem meyvalarlan aaçlarda.
Bekledim seni havazlän,
Olmadin önümdä!

**Kış geldi ayaz havaylan,
Göktä gümüş bulutlarlan.
Evdä durdum yanık kannan
Hem umutsuzluklan!**

(Vlad-Demir Karagançu "Umutsuzluk")

- **Nicä avtor duygularını sevgisi için annadêr? Şiirin temasını açıklayın.**
(5 cümlä)

6 bal

II. Aşadaki soruşlara cuvap verin.

- a) Şiiri okumaktan sora, bir lafbirleşmesini esaba alıp, kendi duygularınızı açıklayın.
(6 cümlä)

7 bal

b) Teksttän 3 işlik çikarın, onnarın üzlerini, sayıların, zamannarını belli edin.

3 bal

c) Verili örnää görä tabliṭayı doldurun:

Laf lar	Laf ın temeli	Laf ın kökü	Laf kurucu afikslär	Laf diiştirici afikslär	Söz payı
Topladık	topladı	topla	-	-dı, -k	işlik
Sürülmedik (tarla)					
Buluşturasın					
Tutkal					
Yazısız					
Üklenmişmiş					
Kiyatçılık					

7 bal

d) Nişannı dörtsıralaa sintaksis analizini yapın.

7 bal

III. Okuyun şiiri da aşaadakı soruşlara cuvap verin.

Eşil gözlär – karşı bakı,
Deniz derinnii belli.
Sevdiimä mayıl atış,
Dalga dalgayı çeldi.
Eşil gözlär – sızar kaynak
Bu buulduumda beni buuldêr.
Okunmaz baygın nazar
İzinsiz bizi sarêr.
Eşil gözlär – iki damna,
Gök gölcükleri
Sesirgenerim kendimä:
Kaybelmäm, belli.

(L.Çimpoeş “Eşil gözlär”)

a) Şiirdä 4 artistik kolaylıını bulun da çıkarın, ne olduunu belli edin.

6 bal

b) Bu iki şiiri ne birleştirir? Onnara lirikalı şiirleri olur mu nicä demää? Baş personajları kimdir? Fikrinizi açıklayın. (5 cümlä)

6 bal

IV. Aşaadaki cümleleri okuyun, sınışları tamannayın.

Ufacık kafesçikleri belli edärdi □ ani yaprak üürenci tefterdän koparılı □ Sofrada istär-istemäz eski laflar açıldıydı □ angıları bu yakınnarda onnarın aazlarından çıkmazdılar □ Ama zoruna savaşardı □ zerä inek damnarı verandılar akardılar □ ineklär batac içinde dururdular □ haliz kışın açan yaamur □ kaar yaayardı □

a) durguçluk nişannarını koyun.

5 bal

b) dal cümlelerin soylarını belli edin

5 bal

V. „Dünnedä en ii kaldı izlär, insanın yaptıklarıdır” temasına görä kıسادan kendi fikrinizi açıklayın (1 sayfaya kadar).

Cuvabınız sıralı (logikayca) düzülü olsun deyni, aşağıdaki planı esaba alın:

Toplam: 40 bal

- Temayı (konuyu) açıklayın. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı olsun. **12 bal**

- Fikrinizi argumentläyin, dil zebillini hem dilin komunikativ kalitesini koruyun (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli). **10 bal**

- Dolu hem dooru literatūra dilinin normalarını kullanın. Temayı (konuyu) açıklayarken, läüzimni materialı kullanın. **10 bal**

